

Rapport fra VVP 2.8-utvalget

Styremøte i Norsk Presseforbund 16. juni 2023

Her er 2.8
utvalget

Er det behov for å endre punkt 2.8?

- Uklare begrep, inkonsekvent praksis
- Sponsing - et tvetydig ord.

Sponset innhold kan bety innholdsmarkedsføring, samtidig som sponsing blir brukt om finansiering av uavhengig journalistikk

Tillit er den viktigste kapitalen

- Troverdighet
- Åpenhet
- Integritet

- Vanskelig å bygge opp, lett å bryte ned

Dette er
kjernen i
punkt
2.8:

Eksterne finansieringskilder skal ikke ha innflytelse på mediets journalistiske virksomhet.

Det gjelder hele den journalistiske prosessen, fra prioriteringer, kildevalg til presentasjon

Hvordan kan publikum ha tillit til at dette prinsippet blir fulgt i praksis?

- Vårt svar er større **åpenhet**. Vi skjerper kravene til åpenhet, også om innholdet i avtaler som inngås
- Dermed får PFU mulighet til innsyn i hvordan journalistikken finansieres

Nytt punkt VVP 2.8 er utformet etter disse hovedlinjene:

- Vi styrker og tydeliggjør prinsippet om at utenforstående finansieringskilder ikke skal ha innflytelse på journalistikken.
- Vi skjerper kravet til åpenhet, også om avtaler og hvordan journalistikken blir finansiert
- Vi gjør punktet helt teknologinøytralt, og knytter det til journalistikk, uavhengig av formidlingsteknologi og plattform
- Vi frigjør oss fra begrepet «sponsing», og innfører begrepet «eksterne finansieringskilder»
- Vi frigjør oss fra de strenge sjangeravgrensningene i dagens punkt, men lager ekstra varsomhetsregler for nyhetsjournalistikk og journalistikk rettet mot barn

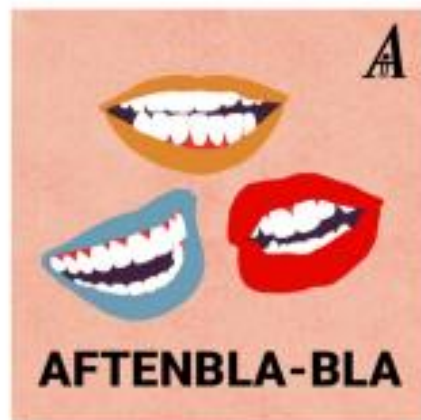
Vi innfører begrepet ekstern finansiering

- Begrepet dekker finansiering av journalistiske prosjekter fra alle andre enn redaksjonens egne midler. Det vil også omfatte finansiering fra for eksempel frittstående stiftelser, private filantroper, konsernstiftelser o.l.

Sjangerbegrep og grenser

- Hva er aktualitetsjournalistikk, og hvor går grensene for hva som er innenfor og utenfor sjangeren?
- Mange nyhets- og aktualitetspodkaster er i dag sponset

“Ukesaktuelt
nyhetsmagasin
med lause snipp.”

The image shows the cover of a book titled 'Svarttrost Dok'. The cover has a black background with a pink and red grid pattern. The title 'Svarttrost' is in large, bold, black letters, and 'Dok' is in large, bold, white letters with a red shadow. A small portrait of Jan Helge Andersen is in the top left corner, with the text 'Gåten Jan Helge Andersen' below it. In the bottom right corner, there is an orange circle with the text 'Hør her'. At the bottom, the title 'Gåten Jan Helge Andersen' is written in large, bold, white letters. Below the title, there is a short paragraph in Norwegian and the authors' names: 'Fra Svarttrost Produksjoner. Fortalt av Bjørn Olav Jahr og Anne Line Sundby. Konsulent Ellen Wisløff. Redaktør Kari Hesthamar. Fra 2022.'

Gåten Jan Helge Andersen

Bjørn Olav Jahr har gitt ut to bøker om drapene i Baneheia. I denne serien retter han søkelyset mot mannen som alltid har stått i Viggo Kristiansens skygge. Hvem er egentlig Jan Helge Andersen? Og hva var det som gjorde at politiet trodde på nesten alt han sa?

Fra Svarttrost Produksjoner. Fortalt av Bjørn Olav Jahr og Anne Line Sundby. Konsulent Ellen Wisløff. Redaktør Kari Hesthamar. Fra 2022.

Regler som brytes, uten
reaksjoner, svekker respekten
for presseetikken

Vi frigjør oss fra de strenge sjangeravgrensningene i dagens punkt.

Løsningen er ekstra varsomhetsregler for nyhetsjournalistikk og journalistikk rettet mot barn

Vi gjør VVP 2.8 teknologinøytralt

De etiske kravene er knyttet til journalistikk, uavhengig av formidlingsteknologi og plattform

Det blir stadig vanskeligere å skille mellom ulike former for formidlingsteknologi. For eksempel vil en podkast som sendes direkte være omfattet av sponsorreglene i Kringkastingsloven. Men - dersom den sendes i opptak vil den være unntatt, fordi podkaster ikke omfattes av «audiovisuelle bestillingstjenester»

Hva med forholdet til Kringkastingsloven?

Kkl § 3-4: «Nyhets- og aktualitetsprogrammer kan ikke sponses»

Kringkastingsloven er spesifikt rettet inn mot en bestemt distribusjonsform, mens det etiske regelverket er rettet inn mot journalistikken generelt, uavhengig av plattform og teknisk distribusjon.

Kringkasting, og spesielt fjernsyn, er tradisjonelt blitt sett på som et så kraftfullt medium, at reklame og sponsering har fått egen regulering.

- Dersom vi mener det er grunn til å fjerne oss fra begrepet sponning, og samtidig endre noen av rammene for hva som kan finansieres eksternt, så må det skje uavhengig av lovverket.
- Hvis ikke, lar vi i realiteten politikerne styre de etiske prinsippene for journalistikken og journalistikkens finansiering.

Poenget er: Vi styrker det viktigste

- Og det tilsvarer de sentrale bestemmelsene i Kringkastingsloven – nemlig prinsippet om at eksterne finansieringskilder ikke skal påvirke innholdet – og at det skal merkes og opplyses grundig når slik finansiering finner sted

Hvordan er de presseetiske reglene i våre naboland på dette området?

- Det skal være et klart skille mellom reklame og redaksjonelt innhold
- Skjult reklame er forbudt
- Ingen sjangeravgrensinger eller andre krav

Her er forslaget til nytt VVP 2.8:

- *Eksterne finansieringskilder skal ikke ha innflytelse på mediets journalistiske virksomhet, kildevalg og prioriteringer.*
- *Unngå ekstern finansiering og avtaler som bidrar til at publikum kan reise tvil om redaksjonens troverdighet.*
- *Vær særlig varsom ved ekstern finansiering av nyhetsjournalistikk. Ekstern finansiering av journalistikk rettet mot barn må ivareta barns særlige behov for vern.*
- *Skjult reklame er uforenlig med god presseskikk. Vis åpenhet om avtaler og hvordan journalistikken er finansiert. Dersom journalistisk innhold er eksternt finansiert, skal dette være åpenbart for publikum.*

Viktig prosjekt: Graving i strandsona

Det viktige spørsmålet

Er dette finansiering
som kan skape tvil
hos publikum om
vår uavhengighet
og troverdighet?

Habilitet og dobbeltroller

- 2.2. Redaktøren og den enkelte redaksjonelle medarbeider skal verne om sin uavhengighet, integritet og troverdighet. Unngå dobbeltroller, verv, oppdrag eller bindinger som kan skape interessekonflikter eller føre til spekulasjoner om inhabilitet.
- 2.3. Vis åpenhet om bakenforliggende forhold som kan være relevante for publikums oppfatning av det journalistiske innholdet.

Nytt ord i VVP 2.1

- 2.1 Den ansvarlige redaktør har det personlige og fulle ansvar for mediets innhold og avgjør med endelig virkning spørsmål om redaksjonelt innhold, finansiering, presentasjon og publisering. Redaktøren skal opptre fritt og uavhengig overfor personer eller grupper som av ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet.

Redaktøren skal verne om redaksjonens produksjon av fri, uavhengig og sannhetssøkende journalistikk.

Å søke etter sannhet

- Kildebredde
- Kildekritikk
- Faktakontroll
- Tilsvaresrett etc

Etisk standard –
ikke smutthullsettikk

Tillit
er noe vi må gjøre
oss fortjent til
hver eneste dag

Takk for oppmerksomheten

Hanna Relling Berg